

מסכת אבות

עם פירוש הרע"ב ועיקר תוספות יו"ט

וחידושי חלק לוי

והם פירושים נחמדים, על אדני פז מיוסדים,

בדרך אגדה ומוסר יחדיו מצומדים,

אשר דרש במקהלות בלשון לימודים

הגאון רבי מנחם סג"ל פאללאק זצ"ל

אבדק"ק סערענטש והגליל

בעמח"ס שו"ת חלק לוי, חידושי חלק לוי על הש"ס,

עיון מנחם על אגדות הש"ס, חסד לאברהם עה"ת

יוצא לאור על ידי נכדו

משה יהודה נעטצער

לעיקוואד יצ"ו

שנת תשפ"ד לפ"ק

הקדמת המוציא לאור

יתברך הבורא וישתבח היוצר, שהביאני עד הלום להוציא לאור את חידושי זקני בעל החלק לוי עמ"ס אבות.

ומה נאה ויאה, ללקט למקום אחד את דברי מוסרו, והשקפת חייו, אשר זה היה מגמת חייו מעת הוכתר כאב"ד אחד הקהילות המכובדות במדינת אונגארן - קהילת סערענטש, ללמד, לחנך ולהנהיג את צאן מרעיתו, ע"י דברי מוסר והתעוררות הנאמרים במתיקות והשכל, ובמשך קרוב לארבעים שנה דרש דרש אאזמו"ר בשער בת רבים, ומתוך ספריו היקרים תחילה בק"ק סערענטש, ובסוף במדינת אמעריקה, וע"כ מן הראוי היה לרכז את חידושי ודרשותיו עמ"ס אבות אשר היא המסכתא המלמדנו אורחות יושר ודרכי נועם.

וע"כ גם ראינו לנכון להדפיס שוב בראש הספר, את הקדמת המחבר לספרו שו"ת חלק לוי, אשר בו הוא כותב את השקפת חייו ויסודות בדת היהודית.

כמו כן מוצאים שזורים בכל ספריו פנינים יקרים המורים לנו דרך החיים, כמו לדוגמא בספר זה בפרק חמישי משנה כ"ב, מביא המחבר את דברי החת"ס עה"פ והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו (דברים יז, יט) - שיקרא בתורה "כל ימי חייו" קורות ומאורעות של ימי חייו ימצא כולם מרומזים בתורה.

וכן לדוגמא, מביא המחבר (דרשות חלק לוי פרשת תצוה) את דברי החת"ס (פרשת חיי שרה) על דברי חז"ל איזהו החכם הרואה את הנולד, ד"נולד" הוא לשון עבר, ורוצה לומר שלומד מתוך מאורעות העבר, איך לנהוג בעתיד.

והנה כאן המקום להציב מצבת זכרון לסבי ר' שלמה נעטצער ז"ל, תלמיד הגה"ק מגאלאנטא זי"ע אשר הנחיל לי את דרך אבותיו, תלמידי תלמידי החת"ס זי"ע, ולמעלה בקודש זקנו הגאון רבי משה הערצפעלד זצ"ל תלמיד החת"ס, אשר נימול על ידו, רב ומו"ץ בק"ק סערדעהאלי בעמח"ס "תורת משה מגן אבות". הוא הגבר אשר יראת ורוממות החת"ס היה נסוך על פניו, וכן הנחיל לנו את גודל הענין ללכת במסורת אבותינו ולשמור את מנהגינו. נפטר ביום כ"ג חשון שנת תשנ"א לפ"ק.

ובענין שמירת המנהגים, אמרתי לפרש מאי דאיתא בפסוק "ויוצא משה את כל המטות מלפני ה' אל כל בני ישראל, ויקחו איש מטהו" (במדבר י"ז, כ"ד) וכבר הקשו דמואי בא סוף הפסוק להשמיענו "ויקחו איש מטהו"? ונראה לומר דעתה דהוכח לעיני כל את מנהיגות אהרן הכהן, אשר היא יסוד בשמירת תורה ומצוות, גם הבינו ראשי השבטים, ששמירת מנהגי כל שבט ושבט הוא גם הכרחי, ולזה בא לרמוז הפסוק "ויקחו איש מטהו" אשר מורה שכל נשיא שבט לקח את מטהו, ואת דרך ומנהגי שבטו, נהרא נהרא ופשטיה, להמשיך לשמור עליהם ועל מסורתם.

וזאת למודעי אשר החידושים כאן נלקטו מתוך ספרי אאזמו"ר כדלהלן: א. חסד לאברהם אשר נדפס בראש שו"ת חלק לוי. ב. עיון מנחם על אגדות הש"ס. ג. דרשות חלק לוי.

וכאן המקום להודות לש"ב הרה"ח רבי יואל גאלדבערגער שליט"א אשר גם הפעם אזור אומץ באומנות נפלאה והכין לדפוס ספר יקר זה, יה"ר מלפני אבינו שבשמים שיהא משכורתו כפולה מן השמים.

ואודה מקרב לב להורי וחמי אשר מעודם עומדים לימיני ולימין משפחתי ומטיבים אתנו ומראים לנו את הדרך אשר נלך, יבורכו מן השמים לאריכות ימים מתוך נחת, ובריאות עבג"צ.

י"שמח משה במתנת חלקו, אשר זכיתי לרעייתי היקרה מרת לאה שתחי' אשת חיל, אשר לא חוסכת כל מאמץ לגדל את בנינו ובנותינו בדרך ישראל סבא, ויה"ר שנזכה ביחד לרוות נחת מכל צאצאינו מתוך בריאות הנפוח"ג, וזכות הוצאת הספר יעמוד לנו לטובה ואאזמו"ר ימליץ טוב בעדנו עד ביאת גואל צדק בב"א.

כעתירת המו"ל

משה יהודה נעטצער

נכד המחבר

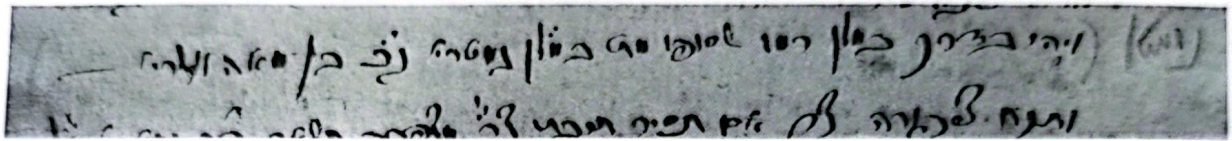

בשער הספר

חידוש ממזן החתם סופר זצ"ל שעדיין לא נדפס

ישמח משה במתנת חלקו, אענוד לעטרת ראש, ולתפארת פז, חידוש תורה ממזנא ורבנא בעל החתם סופר זצוקלל"ה זי"ע, אשר טרם שזפתם עין הדפוס, אשר נמצאת באמתחתי מפינקס שנת תקס"ט, ונשמט בהדפסת הספר חתם סופר על התורה, כעדות המו"ל הג"ר יוסף נפתלי שטערן זצ"ל.

וזלה"ק: ויהי בדרך במלון, רמזו שסופו מות במו"לן גימטריי ק"ב, בן מאה ועשרי, עכלה"ק.

והנה ידוע מה שמובא בהקדמת קרית סופרים על דרשות חתם סופר בשם חמיו, כי דברי החת"ס המה מועט מחזיק המרובה, שזה הוא ענין קרני הוד של משה רבינו ע"ה, על פי המדרש שזכה לזה, שעד שהיה כותב התורה נשתייר בקולמוס קמעה והעבירן על ראשו וממנו נעשו לו קרני הוד, והענין מה שחכמי כל דור מוציאים לאור תעלומה בתורת משה הכתובה בלשון קצרה.

ועל כן אענה את חלקי, לברר מקחו של צדיק בשני אופנים: אופן א' - על פי מה דכתיב (מלכים א', ב, ב) "אנכי הולך בדרך כל הארץ וגו'" ופירושו מיתה, ולכן ראה החת"ס לרמזו במילים "ויהי בדרך במלון" את מיתת משה רבינו.

ובאופן הב' - יש לפרש דהנה איתא ברש"י שם (שמות ד, כד) "תניא, אמר רבי יוסי, ח"ו לא נתרשל, אלא אמר, אמול ואצא לדרך, סכנה היא לתינוק עד שלשה ימים, אמול ואשהה שלשה ימים, הקב"ה צוני לך שוב מצרים, ומפני מה נענש מיתה, לפי שנתעסק במלון תחילה.

והנה על הפסוק (דברים לא, ב) "ויאמר אליהם, בן מאה ועשרים שנה אנכי היום וגו'" איתא במסכת סוטה (יג, ב) "שאינ תלמוד לומר היום, היום מלאו ימי ושנותי, ללמדך שהקב"ה משלים שנותיהם של צדיקים מיום ליום ומחודש לחודש וכו'", ועל כן יש לפרש דלכן רמז מרנא החת"ס במילה מל"ן את ימי חיי משה, דבזה רואים שהושלמו ימיו כי צדיק היה, וח"ו לא נתרשל במילה, אלא שנתעסק במלון תחילה! והדברים נפלאים. והשם יזכנו לשמוח בתורת משה וללכת בדרך שהנחילנו.